

Del A. Grunnleggende informasjon

3.1 Sammendrag med beskrivelse av Andebu kirkebok

Andebu kirkebok (1623-1738)

Den eldste norske kirkeboken starter i 1623 og er fra Andebu i Vestfold. Kirkeboken er ført felles for hele prestegjeldet, i avdelinger for hvert av soknene Andebu, Kodal og Høyjord.

Kirkeboken er delt i to bolker – dåp og begravelse. Hver av bolkene er ført kronologisk fra 1623 til 1738. I første del av kirkeboken finner vi navn på de døde (først nevnes farens navn og deretter barnets navn), i andre del av kirkeboken føres de døde opp.

I årene 1623 til 1738 har sokneprester i Andebu registrert ulike kirkelige handlinger. Ettersom kirkeboken dekker mer enn 100 år, er det mange sokneprester som har ført opplysninger om liv og død i Andebu. Dette innebærer at kirkeboken også er en viktig kilde til kunnskap om tidlig befolknings- og sosialhistorie i Andebu.

Det er svært få kirkebøker i statsarkivene som er eldre enn 1650. De eldste kirkebøkene stammer fra siste del av 1600-tallet.

3.2. Opplysninger om søker

3.2.1. Statsarkivet i Kongsberg

Statsarkivet i Kongsberg er en del av Arkivverket og har fylkene Buskerud, Vestfold og Telemark som sitt embetsdistrikt. Statsarkivet i Kongsberg er landets yngste statsarkiv og ble åpnet i 1994. Statsarkivet har en samlet arkivbestand på om lag 13 500 hyllemeter. Andebu kirkebok er en del av denne arkivbestanden.

3.2.2.

Statsarkivet i Kongsberg er eier av kirkeboken.

3.2.3.

Ansvarlig for nominasjonen er førstearkivar Kjell Kleivane.

3.2.4.

Adresse: Statsarkivet i Kongsberg

Frogs vei 44

3611 Kongsberg

Telefon: 32 86 99 00

E-post: kjkl@arkivverket.no

3.3 Identifikasjon og beskrivelse av arkivet

3.3.1.

Navnet på arkivet er Andebu kirkebøker (A-336 i ASTA).

3.3.2

Andebu kirkebok er registrert i ASTA (se kataloginformasjon i ASTA/arkivportalen).

- opprinnelse:

Andebu kirkebok ble i sin tid avlevert til Statsarkivet i Oslo i og overført til Statsarkivet i Kongsberg i 1994.

- oppbevaringsforhold:

Kirkeboken oppbevares sammen med annet arkivmateriale i statsarkivets depot. Arkivmagasinet har datastyrt klimaanlegg som holder temperatur og fuktighet konstant. Kirkeboken er restaurert, og enkelte blad synes å ha gått tapt. Den fysiske tilstanden til kirkeboken er bra.

3.4 Begrunnelse

3.4.1

Andebu kirkebok er en originalprotokoll.

3.4.2

Andebu kirkebok er påbegynt i 1623 og er landets eldste kirkebok (jfr. Andebu kirkebøker: Fa, Kirkebok nr. 1 1623-1738). Ettersom de fleste kirkebøkene stammer fra slutten av 1600-tallet, dokumenter kirkeboken fra Andebu den tidligste perioden i Norge med kjent kirkebokføring. Landsomfattende bestemmelser om kirkebokføring kom først med kirkebokritualet i 1685. Da følger kirkebøkene den liturgiske kalender. Året begynner med første søndag i advent, og datering skjer med utgangspunkt i kirkeårets fester og høytider.

I tillegg til de kirkelige handlinger gir kirkeboken også unik informasjon om tidlig befolknings- og sosialhistorie i en liten kommune i Vestfold.